

Резолюція

семінару «Урядова Програма розвитку гідроенергетики до 2026 року – проблеми, загрози для довкілля та людей: слово громадськості» м. Київ, 13-14.07.2017 р.

[Семінар проведено у рамках проекту Національного екологічного центру України «Розвиток гідроенергетики України – громадський аналіз в контексті євроінтеграційних процесів», який виконується під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС і Української національної Платформи Форуму Східного Партнерства, та фінансується Європейським Союзом і Міжнародним фондом «Відродження» у рамках проекту «Громадська синергія».

Метою проекту є залучення громадськості до реалізації реформ в енергетичній сфері шляхом використання інструментів, передбачених Угодою про асоціацію].

Розглянувши Програму розвитку гідроенергетики на період до 2026 року (далі Програма) [затверджена розпорядженням КМУ від 13 липня 2016 р. № 552-р] та усвідомлюючи загрози, які пов'язані з її реалізацією, учасники семінару «Урядова Програма розвитку гідроенергетики на період до 2026 року – проблеми, загрози для довкілля та людей: слово громадськості» вважають за необхідне заявити про таке:

1. Україна має потенціал стати енергонезалежною країною та вийти ближчим часом на шлях низьковуглецевого розвитку.

2. Реалізація цього потенціалу вимагає впровадження управління державою, спрямованого на еко-збалансований розвиток та забезпечення високої якості життя громадян, громад та держави в цілому, а не на задоволення інтересів окремих олігархічних груп у різних галузях господарства. Яскравим прикладом порушення такого підходу є непрозоре ухвалення Урядом Програми розвитку гідроенергетики на період до 2026 року, яке ставить під загрозу якість і саме життя мільйонів українців та стан довкілля, однак задовольняє корпоративні інтереси гідроенергетиків та атомників.

Реалізація цієї Програми загрожує остаточним знищенням головних річок України – Дніпра, Дністра, Південного Бугу та їх басейнів, незліченної кількості природних, історико-культурних пам'яток українського народу, викличе примусове переселення тисяч людей, вкрай загострить і так складну ситуацію із постачанням питної води у країні.

Вважаємо неефективними політики Уряду у захисті довкілля і особливо водних ресурсів, адже й досі не запроваджено принцип басейнового управління, не розроблено водну стратегію України та ін.; практику

дотримання прав громадян і боротьби із корупцією; реформуванні судової системи.

3. Уряд України повинен зупинити впровадження Програми, розпочати діалог із експертами та громадськістю щодо вибору шляху розвитку гідроенергетики і енергетики України загалом, а також інноваційного суспільно-економічного розвитку країни з врахуванням екосистемного підходу. Пропонуємо утворити національну експертну групу із цілісного запровадження екосистемного управління в енергетиці в складі Дорадчої групи з питань сталого розвитку.

4. Виконання Програми (підняття рівня Олександрівського водосховища Південноукраїнського енергетичного комплексу) призведе до: знищення унікальних на світовому та національному рівнях територій НПП «Бузький Гард» та Регіонального ландшафтного парку «Гранітно-степове Побужжя», ядра легендарної Буго-Гардівської паланки Війська Запорозького – об'єкта культурної спадщини національного значення (пам'ятки ландшафту, історії та археології) та біосферного ядра Гранітно-степового Побужжя; незворотних змін показників якості води Південного Бугу внаслідок перевищення вже і так надкритичного рівня зарегульованості річки.

Будівництво Канівської ГАЕС створить загрози техногенної катастрофи: можливі тектонічні порушення, інтенсифікація тріщинуватості порід, зсуви ґрунту, підтоплення прилеглих територій, радіоактивне забруднення вод Канівського водосховища та призведе до розмивання Зміїних островів, які є частиною Канівського заповідника; знищенню археологічних пам'яток, які є повсюдно у зоні будівництва.

Програмою передбачено будівництво 6 нових ГЕС на Дністрі і 5 із них у межах Національного природного парку «Дністровський каньйон», який у 2008 р. віднесено до переліку семи чудес України. Розрахунки забудовників жодним чином не враховують те, наскільки останніми роками обміліли ріки в Україні загалом і Дністер зокрема – на приватних об'єктах у криницях значно знизилася рівні води.

Культурна і природна спадщина – непорушні і недоторкані!

5. Рекомендуємо Уряду посилити співпрацю із закордонними партнерами у царині розвитку енергетики на основі використання відновлюваних джерел енергії, насамперед енергії сонця і вітру. Наголошуємо, що гідроенергетика є згубною для довкілля і людей, тому закликаємо відмінити зелений тариф для гідроелектростанцій.

6. Пропонуємо внести зміни до відповідних нормативно-правових актів щодо обов'язкового проведення громадських слухань на національному рівні державних програм розвитку, проектів будівництва великих промислових

об'єктів, у тому числі, об'єктів енергетики і, зокрема, гідропоруд.

7. Звертаємося до українських науковців, яким надається або може бути надана Програма на експертизу, з проханням об'єктивно оцінити загрози, які створює ця Програма.

8. Закликаємо фінансові установи, до яких звертатимуться виконавці проектів Програми за позиками, – не фінансувати проекти, загрозливі як для довкілля, так і для людей.

9. Звертаємося до місцевих громад, територіям яких загрожують агресивні наміри гідроенергетиків, об'єднатись і стати на захист свого природного права жити на прабатьківській землі; закликаємо громадські організації надавати організаційну та правову допомогу громадам у протидії агресивній діяльності гідроенергетиків та атомників.

10. Звертаємося до громадян стати на захист природного довкілля, національних цінностей, яким загрожує руйнування у разі реалізації цієї Програми, і на захист своїх конституційних прав на безпечне довкілля, рівності перед законом, гідне життя.

Віримо, що український народ подолає ці виклики, а рівність перед законом та повага до екоімперативу будуть втілені у життя!